

DELTAGERSTYRET PÆDAGOGIK OG FRIVILLIGHED

HVAD ER DELTAGERSTYRET SPROGUNDERVISNING?

'Deltagerstyret sprogundervisning' har til formål at gøre op med ulighed og uretfærdighed ved at gøre indlæringsprocessen mere demokratisk og give deltagerne kontrol over deres eget liv. En måde at gøre dette på i praksis er at give kursisterne mere ejerskab over, hvordan undervisningen forløber. Derfor anvender man i denne tilgang til undervisningen ikke en forudbestemt læseplan eller bøger. I stedet vil underviseren tale med kursisterne om deres liv og lytte efter særlige problemstillinger, der kan være relevante for hele gruppen. Planlægningen af undervisningen tager udgangspunkt heri. Kursisternes virkelige udfordringer og problemstillinger vil dermed blive drivkraften bag læseplanen. Der vil være løbende feedback fra kursisterne omkring indholdet i undervisningen og dens relevans for dem.

Ideen bag denne tilgang er, at kursisterne bør respekteres som "eksperterne", når det drejer sig om deres egne interesser og sproglige behov. Respekten for kursisterne på dette område opvejer den virkelighed, man ofte møder i verden uden for klasselokalet. Frivillige kan også bidrage hertil ved at vise kursisterne respekt og ved at være interesserede i holdninger, behov og bidrag til undervisningen.

Den deltagerstyrede tilgang er inspireret af den radikale brasilianske underviser Paulo Freire. I England viste projektet "Reflect ESOL" (2007-2011), hvordan Freires ideer kan overføres til sprogundervisning.

Underviserne fungerer som facilitatorer. De kommer til en vis grad med sproglige input, men deres hovedopgave er at hjælpe alle i klassen med at bidrage til at skabe et stærkt og støttende læringsfællesskab. Deltagerstyret undervisning er ofte centreret omkring dybdegående diskussioner vedrørende problemstillinger, der er centrale for kursisternes liv. Sprogindlæringen opstår ud af denne meningsfulde og oprigtige dialog.

FRIVILLIGE I DET DELTAGERSTYREDE KLASSELOKALE

I et "deltagerstyret" klasselokale er den vigtigste opgave for den frivillige at lytte til kursisterne, eftersom den deltagerstyrede tilgang fokuserer mere på kursisternes bidrag end mere traditionelle metoder. Meget tyder på, at kursister lærer sprog gennem deres eget bidrag (de producerer sprog), og altså ikke kun ved at behandle input (høre eller læse sprog). Den deltagerstyrede tilgang fokuserer på diskussion, dialog og personlige udtryksformer, hvilket betyder, at kursisterne får rig mulighed for at producere sprog selv. Frivillige, der er gode til at holde sig i baggrunden og blot lytte til kursisterne, vil være gode til at understøtte denne proces!

Den frivillige er der dog ikke kun for at lytte - de kan også bidrage til diskussioner i klassen på lige fod med kursisterne, hvis emnet også er relevant for deres hverdag. På den måde kan de frivillige være med til at berige fællesskabet i et deltagerstyret klasselokale. Når frivillige deltager i autentiske diskussioner, hvor de deler deres holdninger og erfaringer, er det med til at nedbryde hierarkier mellem frivillige og kursister, fordi alle bliver aktivt deltagende i klassen. Fx afholder det frivilligt drevne projekt Xenia udelukkende workshops for kvinder, hvor formålet er "en meningsfuld to-vejs social integration". Xenia skelner ikke mellem dem, der lærer sproget, og dem, der taler det flydende - alle deltager på lige fod i deres workshops.

I et deltagerstyret klasselokale bliver de traditionelle roller som "underviser" og "kursist" kritiseret. I praksis er det dog stadig den betalte underviser, der i sidste ende er ansvarlig for planlægning og gennemførelse af hver lektion, men ideen er, at alle deltagere i klassen har ting, de kan lære og ting, de kan lære fra sig. Dette budskab bliver understreget, når der er en åben udveksling af læring mellem kursist og frivillig og når kursister, der har opnået et højt sprogligt niveau, har mulighed for selv at blive frivillige.